

O'ZBEK XALQ MUSIQA IJODI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

Ma'rifat Umurova

O'ZBEK XALQ MUSIQA IJODI

O'QUV QO'LLANMA

60111300 – Musiqa ta'limi yo'nalishi yo'nalishi talabalari uchun

BUXORO – 2024
«DURDONA» nashriyoti

85.31(5O')ya73

78(575.1)(075.8)

U 52

Ma'rifat Umurova

O'zbek xalq musiqa ijodi [Matn] : o'quv qo'llanma / Ma'rifat Umurova – Buxoro: «Sadriddin Salim Buxoriy» Durdona nashriyoti, - 2024. – 188 b.

UO'K 78(575.1)(075.8)

KBK 85.31(5O')ya73

TAQRIZCHILAR:

J.T.Yarashyev

– p.f.f.d.(PhD) dots,

B.R. Boltayev

– dots

O'zbek xalq musiqa ijodi nomli o'quv qo'llanma 60111300 – Musiqa ta'limi yo'nalishi talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, qardosh xalqlarimizning musiqiy an'analari bilan tanishtirish, musiqa madaniyati va uning tarkibiy qismlari haqida, atroflicha ma'lumot bilan boyitilganligi bilan ahamiyatlidir. O'quv qo'llanmada musiqa va ilmiy adabiyotga oid ko'plab tarixiy manbalardan foydalanib, musiqa san'atining madaniyati ijodkor xalqi hayotida tutgan o'rni va uning ilmiy jihatlarini ochib berilgan.

*O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
2024 - yil 29 - may "194" - sonli buyrug'iga asosan o'quv qo'llanma sifatida
tavsiya etilgan. Ro'yxatga olish raqami 194-140*

ISBN 978-9910-04-757-2

© Ma'rifat Umurova

MUNDARIJA

Kirish	3
I BOB. MARKAZIY OSIYO XALQLARI MUSIQA AN'ANALARI.....	3
1.1.O'zbek xalq musiqa ijodi fanining maqsad va vazifalari.....	5
1.2. Markaziy Osiyo musiqaviy folklorshunosligi va uning yo'nalishlari.....	8
1.3 Milliy musiqa an'alarining umumiy va farqli jihatlar.....	20
2 BOB AN'ANAVIY XONANDALIKNING TARIXIY TARAQQIYOTI.....	28
2.1 Ibtidoiy davrda musiqa madaniyati.....	28
2.2 Diniy e'tiqod va musiqa, dastlabki musiqa asboblari.....	36
2.3 Qadimgi diniy marosimlar, musiqa asboblarning ilk shakllari.....	39
III BOB. DAVLATCHILIKNING ILK DAVRLARIDA MUSIQA ILMI.....	49
3.1 Ilk davlatlar shakllanishi davrida ma'daniy ma'rifiy an'analar	49
3.2 Diniy e'tiqodlar va ularning musiqa san'ati rivojiga ta'siri.....	55
IV BOB. AN'ANAVIY MUSIQA IJODIYOTINING TARAQQIYOTI.	65
4.1 An'anaviy musiqa ijodi rivoji.	66
4.2 Marosim, urf-odat, turli hodisa va tadbirlar, fol'klor, xalq ijodi.	68
4.3 Xalq og'zaki an'anadagi professional musiqa yo'llari.	75
4.4 An'anaviy musiqa ijodining tarixiy taraqqiyoti	78
V BOB. POMIR MUSIQA AN'ANALARI, CHOLG'ULARI ASBOBLARI VA KUYLARI	81
5.1 Tojik xalq musiqasining taraqqiyoti.....	82
5.2 Tojik xalq etnografiyasi, xalq dostonlari, urf-odat, marosim va bayramlar..	87
5.3 Tojik xalqining milliy musiqa qo'shiqlari, ijro yo'nalishlari va kuylari.....	92
VI BOB. QOZOQ XALQ MUSIQA AN'ANALARI.	99
6.1 Qozoq xalqi an'anaviy musiqa san'ati taraqqiyoti.....	100
6.2 Qozoq xalqi musiqa cholg'ilarining turlari	109
6.3 Qozoq xalq musiqa ijodiyoti yo'nalishlari, uztoz shogird an'analari.	115
VII BOB. TURKMAN XALQ MUSIQA IJODIYOTI AN'ANALARI.....	117
7.1 Turkman xalqining milliy urf-odatlar.....	118
7.2 Turkman xalq qo'shiqchiligi va uning o'ziga xos xususiyatlari.....	129
7.3 Turkman xalq musiqa va cholg'u asboblari.....	137
7.4 Turkman ijrochilik san'ati, yirik noyondalari, ijrochilik maktablari	144

XULOSA.....	162
GLOSSARIY.....	163
MAVZU YUZASIDAN TEST SAVOLLARI.	172
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI.	178

Ma'rifat Umurova

O'ZBEK XALQ MUSIQA IJODI

O'QUV QO'LLANMA

Texnik muharrir:

G.Samiyeva

Musahhih:

M.Raximov

Sahifalovchi:

M.Arslonov

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original – maketdan bosishga ruxsat etildi: 03.07.2024. Bichimi 60x84.

Kegli 16 shponli. «Palatino Linotype» garn. Ofset bosma usulida. Ofset bosma qog'oz. Bosma tabog'i 11,75 Adadi 20. Buyurtma № 226.

«Sharq-Buxoro» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahar O'zbekiston Mustaqilligi ko'chasi, 70/2 uy.
Tel: 0(365) 222-46-46